

JUIST DE LAATSTE JAREN VAN UW ONDERNEMING MOET U GOED KIJKEN NAAR UW PENSIOEN

geld apart dat aftrekbaar is als pensioenpremie. Dat geld kunt u blijven gebruiken in de onderneming, als u er maar voor zorgt dat het gereserveerde bedrag er ook is als u met pensioen gaat. Anders moet u — net als de IB-ondernemer bij de FOR — alsnog met de fiscus afrekenen. Risico van het niet daadwerkelijk reserveren van geld in uw pensioen-bv is bovendien dat als het misgaat met uw bedrijf, en het pensioengeld is in de onderneming gestopt, u ook geen pensioen heeft. De dga kan het geld in zijn pensioen-bv zelf sparen of beleggen of zijn pensioen uitbesteden aan een vermogensbeheerder.

Pensioenverzekering

Naast fiscaal reserveren kunt u ook echte pensioenproducten kopen, zoals de zogeheten lijfrente of pensioenverzekering. Tot begin dit jaar hadden verzekeraars het monopolie op deze fiscale producten. Daarbij wordt eenmalig (koopsompolis) of jaarlijks een bedrag ingelegd dat wordt belegd volgens de wens van de verzekerde. Er is keuze uit polissen met een gegarandeerde opbrengst of een opbrengst die afhankelijk is van het rendement op de beleggingen. Tot die laatste categorie behoren de woekepolissen, waarbij de kosten zo hoog zijn dat er geen of negatief rendement is gemaakt op de inleg. Gevolg: er is geen of amper pensioen opgebouwd. De meeste ondernemers die nu met pensioen gaan hebben daar weinig last van. Zij hebben een traditionele, minder risicovolle lijfrente gebaseerd op een garantiebedrag aangevuld met een jaarlijkse winstdeling.

Banksparen

Een alternatief voor pensioenverzekeringen dat sinds dit jaar bestaat. U spaart bij een bank op een geblokkeerde spaarrekening en u mag het jaarlijks ingelegde bedrag aftrekken van uw inkomen. Van het opgebouwde saldo moet u, net als bij een pensioenverzekering, aan het eind van de looptijd een lijfrente kopen. Hoewel de rentes van bankspaarproducten achterblijven bij de spaarrentes op gewone spaarrekeningen, is het een aantrekkelijk product. Bij een bankspaarproduct hoeft geen vermogensrendementsheffing te worden betaald en er worden bij banksparen gegarandeerde rentes van bijna 5% aangeboden. U moet nog maar zien dat u dat bij een pensioenverzekering met beleggingen haalt. Bovendien komt het opgebouwde bankspaar saldo bij overlijden automatisch terecht bij uw nabestaanden. In plaats van een geblokkeerde spaarrekening kunt u ook een beleggersrekening openen. Daar hangt een stevig prijskaartje aan en de beleggingsmogelijkheden zijn vaak beperkt.

Grenzen

Een ondernemer kan niet eindeloos pensioen opbouwen. Het pensioen mag bijvoorbeeld niet boven 100% van het laatstverdiende salaris uitkomen. Omdat dga's hun eigen salaris bepalen, kunnen die in de laatste jaren vóór het pensioen nog veel rechtbreien. Bij IB-ondernemers

is de jaarlijkse pensioenopbouw beperkt tot maximaal 17% van het verdiende inkomen (de jaarruimte) plus eventueel pensioentekorten uit het recente verleden (de reserveringsruimte). Het maximum inkomen waarover jaarlijks mag worden opgebouwd is met ingang van 2009 weer een stuk hoger geworden: € 153.221.

Depositogarantie

Bij verzekeringsproducten heeft u geen garantie dat u uw pensioengeld terugziet als uw verzekeraar failliet gaat. Bij banksparen is het saldo door de Staat gegarandeerd tot € 100.000 per bank. Die grens is tijdelijk en zal mogelijk weer worden verlaagd.

Eerder stoppen

Ook de ondernemer moet langer doorwerken. Net als voor de werknemer zijn de fiscale voorzieningen om eerder te stoppen met werken grotendeels verdwenen. Alleen pensioenverzekeringen van voor 2005 kunnen nog worden gebruikt als overbruggingspensioen voor de jaren tot 65. Hoe langer geleden de verzekering is afgesloten, hoe meer speelruimte er is voor de benutting van het opgebouwde kapitaal. De dga kan daarnaast gebruikmaken van de levensloopregeling. Door daar de laatste jaren voor het stoppen maximaal (12% van het salaris) in te storten, kan een aardige buffer worden opgebouwd waardoor een vroeger pensioen toch fiscaal wordt gefaciliteerd.

Nabestaanden

Fiscale producten voor pensioen kunnen zo worden opgetuigd dat nabestaanden het pensioen krijgen als de ondernemer overlijdt. Daar zijn wel kosten aan verbonden. Die zijn vaak extra hoog als de verzekering in een pensioenverzekering zit verstoppt. Het is meestal voordeliger om een aparte overlijdenslevensverzekering af te sluiten en uw pensioen alleen voor uzelf te laten gelden.

De zaak is mijn pensioen

Dat denkt elke ondernemer. Vaak ten onrechte. De waarde van uw zaak wordt voor het grootste deel bepaald door uzelf. Als u met pensioen gaat, verdwijnt die waarde ook. Tenzij u doorwerkt voor de nieuwe eigenaar, maar u wilt juist met pensioen. Bovendien is de kans groot dat tegen de tijd dat u uw zaak wilt verkopen er niet zo veel kopers staan te trappelen. Nu al vinden veel ondernemingen moeilijk een koper. Als de bevolking straks krimpt, ontstaat er een kopersmarkt en dat is niet goed voor de prijs.

De onderneming beëindigen

Juist in de laatste jaren van uw onderneming is het belangrijk om goed te kijken naar uw pensioen. De wijze en het tijdstip waarop een ondernemer zijn bedrijf beëindigt, hebben verstrekende gevolgen voor de hoogte van zijn pensioen. Denk maar even aan het effect van de beurscrisis op het pensioensaldo. Zowel IB-ondernemers als dga's kunnen in de laatste jaren en bij de beëindiging van de zaak nog veel doen om hun pensioen op te krikken. Daarom is het verstandig om ruim van tevoren met een adviseur een afspraak te maken over hoe u uw onderneming gaat beëindigen.

En dan met pensioen

Van uw fiscale pensioenproducten moet u verplicht een levenslange lijfrente kopen. Dat kan op uw 65ste, maximaal op uw 70ste. Oudere lijfrentes bieden meer ruimte om het geld voor uw 65ste in te zetten. Met het geld dat u heeft gespaard zonder fiscaal voordeel moet u proberen een beetje slim uit te komen. Houd er rekening mee dat als u de 65 eenmaal hebt gehaald, uw levensverwachting drastisch is gestegen. De gemiddelde man heeft dan nog bijna zeventien jaar voor de boeg, voor de vrouw is dat zelfs twintig jaar. Dat vereist een goed gevulde pensioenpot. ■

Met medewerking van Iris Brik, directeur Finetuning Personal Finance.